HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

רבי שמעון פוטר בזו ר"ש בן יהודה פוטר בכולן משום רבי שמעון ואפילו בקמייתא אמר רבא הכא במאי עסקינן [א]כגון שהלך בראשון ובשעת הילוכו בשני שכח שהלך בראשון ובהא פליגי ת"ק סבר מקצת ידיעה כידיעה דמיא ור"ש סבר מקצת ידיעה לאו כידיעה דמיא אמר מר הלך בראשון ונכנס והיזה א] וטבל והלך בשני ונכנס חייב ב] אמאי חייב הא לא הוי ליה ידיעה אמר ריש לקיש הא מני רבי ישמעאל היא דלא בעי ידיעה בתחלה רבי יוחנן אמר אפילו תימא רבנן כאן עשו ספק ידיעה כידיעה ג] סלקא דעתך כאן עשו והוא הדין לכל התורה כולה קשיא דרבי יוחנן אדרבי יוחנן קשיא דריש לקיש אדריש לקיש בשלמא דר' יוחנן אדר"י לא קשיא כאן עשו אבל בכל התורה כולה לא מאי טעמא הכא גבי טומאה כתיב [1]ונעלם ממנו והוא טמא ידיעה דאית בה נמי ספק חייב אבל בכל התורה כולה כתיב [2]או הודע אליו חטאתו אי אית ליה ידיעה הוא דמחייב אלא לר"ל קשיא אדמוקים לה כר' ישמעאל לוקמה כרבי הא קמ"ל דר' ישמעאל נמי לא בעי ידיעה בתחלה הא מתניתין היא א)דתנן רבי ישמעאל אומר ונעלם [ונעלם] (ממנו) שתי פעמים [ב]לחייב על העלם טומאה ועל העלם מקדש איצטריך סלקא דעתך אמינא מקרא לית ליה מגמרא אית ליה קמ"ל: **מתני'** חלב ונותר לפניו ואכל אחד מהן ואינו יודע איזה מהן אכל אשתו נדה ואחותו עמו בבית שגג באחת מהן ואינו יודע באיזה מהן שגג שבת ויום הכיפורים ועשה מלאכה בין השמשות ואינו יודע באיזה מהן עשה רבי אליעזר מחייב חטאת [ג]ורבי יהושע פוטר א"ר יוסי לא נחלקו על העושה מלאכה בין השמשות שהוא פטור שאני אומר מקצת (א) ד] עשה היום ומקצת עשה למחר על מה נחלקו על העושה מלאכה בתוך היום ואינו יודע אם בשבת עשה אם ביוה"כ עשה או על העושה ואינו יודע מעין איזו מלאכה עשה שרבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר א"ר יהודה פוטרו היה רבי יהושע [ד]אף מאשם תלוי ב)ר' שמעון ור' שמעון שזורי אומרים לא נחלקו על דבר שהוא ה] משם אחד שהוא חייב ו] על מה נחלקו על דבר שהוא משום ב' שמות שרבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר א"ר יהודה אפילו נתכוון ללקוט תאנים וליקט ענבים וליקט תאנים שחורות וליקט לבנות וליקט שחורות ר"א מחייב חטאת ור' יהושע פוטר (ב) ז] [אמר ר"ש] תמיהני אם פטר בה ר' יהושע א"כ למה נאמר [2]אשר חטא בה ג)פרט למתעסק: **גמ'** תניא א"ר אליעזר ד)מה נפשך אי חלב אכל חייב אי נותר אכל חייב אי אשתו נדה בעל חייב אי אחותו בעל חייב אי בשבת עשה מלאכה חייב אי ביה"כ עשה מלאכה חייב אמר לו רבי יהושע הרי הוא אומר אשר חטא בה עד שיודע לו במה חטא ורבי אליעזר האי בה מאי עביד ליה מיבעי ליה ה)פרט למתעסק

מתעסק

רבי שמעון פוטר בזו. דשני טומאות נינהו אכל חדא וחדא כניסה איכא למימר שביל זה הוא הטהור והילכך ליכא ידיעה ודאית בתחלה ובטומאת מקדש בעינן ידיעה בתחלה ובסוף והעלם בנתים ות"ק דמחייב מפרש טעמיה לקמן: **ואפילו בקמייתא.** בתרתי קמייתא בתמיה והא איכא ידיעה ודאית (ג) בכניסה אחריתי: **שכח שהלך בראשון.** ואף על גב דטומאה ודאית היא מיהא ליכא אלא מקצת הידיעה דשכח את הראשון ובהא פליגי הני תרי תנאי אליבא דר' שמעון ת"ק אליבא דר' שמעון לא פטרו אלא בבתרייתא דאילו בקמייתא כיון דממה נפשך איכא ח] טומאה ידיעה ודאית שהלך בשניהם אף על פי ששכח שהלך בראשון אפילו הכי מקצת ידיעה כידיעה והוה ליה ידיעה בתחלה אבל בבתרייתא ליכא ידיעה ט] ודאית: **ור' שמעון בן יהודה סבר.** אף על גב י] דטומאה ידיעה ודאית היא כיון דליכא אלא מקצת ידיעה כמאן דליתיה דמיא: **ר' ישמעאל כו'.** בפרק שני דשבועות (יד:): **וקשיא דריש לקיש אדריש לקיש.** דאמאי לא אוקמה כרבי ולימא ידיעת ספק כולאי: **ונעלם והוא טמא.** משמע אף על גב דאיכא קצת העלמה בטומאה חייב: **ונעלם כו'.** מדאפיק הני תרי ונעלם להך דרשא אלמא לית ליה ידיעה בתחלה דידיעת טומאה דבעי בתחלה ובסוף לא מפקא אלא מהנך תרי ונעלם כדאמרן בפ"ק דשבועות (דף ז.): **מתני' חלב ונותר לפניו.** וכסבור שניהן שומן דהיתרא: **אשתו נדה ואחותו עמו בבית.** בא על האחת כסבור זו אשתו וכסבור שטהורה היא ונמצא שאשתו היתה נדה ועוד ספק על איזו מהן בא: **ור' יהושע פוטר.** מפרש בגמרא (ד) אשר חטא בה עד שיודע לו במה חטא: **או שעשה.** מלאכה בשבת ואינו יודע איזו מלאכה עשה אם חרש אם זרע: **אף מאשם תלוי.** מפרש בגמ' [ע"ב]: **לא נחלקו.** ר' אליעזר דאמר לא בעינן שידע במה חטא ו)[ור' יהושע דאמר בעינן שידע במאי חטא]: **על דבר שהוא** יא] **משם אחד.** כגון שתי אילנות של מין אחד לפניו ולא ידע אם מזה לקט אם מזה: **שהוא חייב.** שהרי ידע במה חטא איזו מלאכה עשה שבלקיטת תאנים חטא: **על מה נחלקו על דבר שהוא משום שני שמות.** כגון ספק קצר ספק טחן אי נמי ספק תאנים ספק ענבים וכן בנתכוין לזו ועשה את זו דבה דכתיב בקרא בין אידיעה בין אחטאתו ז) היא לר' יהושע עד שיתכוון לחטוא בה ולעת הידיעה ידע במה חטא ולרבי אליעזר כיון דנתכוון לדבר שיש בו חטא ולעת ידיעה נודע לו שחטא סגי: **א"ר יהודה כו'.** בגמרא [ע"ב, כ.] מפרש מאי פלוגתיה דרבי יהודה עלייהו: **ותמיה אני אם פטר בה.** כלומר על מה פטר בה רבי יהושע הלא נתכוון על דבר האסור: **א"כ.** דמתעסק כי האי גוונא חייב למה נאמר בה: **פרט למתעסק.** בהיתרא כגון לחתוך את התלוש וחתך את המחובר אבל זה המתעסק באיסור חייב: **גמ' מבעי ליה פרט למתעסק.** כגון נתכוון לזו ועשה אחרת. ואי קשיא אם כן דר"א אית ליה דרב נחמן האי בה דדריש ר' אליעזר פרט למתעסק לא צריך דממלאכת מחשבת דמייתי רב נחמן מצי למילף נראה לי דר"א לית ליה דרב נחמן דדריש מלאכת מחשבת אסרה תורה דלא משמע ליה ההיא דרשא ולא מייתי דרב נחמן אלא משום דאמר בהדיא דמתעסק בשבת פטור אבל לרבי יהושע דדריש אשר חטא בה עד שיודע לו במה חטא איהו דריש כרב נחמן מלאכת מחשבת אסרה תורה ח):

אדמוקמת כרבי ישמעאל לוקמה כרבי. וצ"ל על כרחך דלאו כרבי ממש דאם כן בלא קשיא דריש לקיש אדר"ל מצי למפרך לוקמה כרבי ומטעם ידיעת בית רבו ומש"ה חייב דהוה ליה ידיעת בית רבו ורבי סבר שמה ידיעה אלא הכי פריך אדמוקמת ליה כרבי ישמעאל ומוקמת ליה בלא ידיעה כלל לוקמה כרבי ובידיעת מקצת כמו ידיעת ספק דסבר רבי שמה ידיעה: **הא** מתניתין היא דתנן כו'. והקשה הרב ר' שמואל מוואלדרו"ן והיכי מוכח מהאי מתניתין דמייתי דרבי ישמעאל לא בעי ידיעה בתחלה לעולם אימא לך דבעי יב] אי משום דמפיק ונעלם ונעלם לדרשא אחריתי הא חזינן רבי דסבר ידיעת בית רבו שמה ידיעה ובעי ידיעת בית רבו אע"ג דמפיק ונעלם ונעלם להעלם טומאה ולהעלם מקדש כמו הכא ומכל מקום בעי ידיעת בית רבו ממשמעות ונעלם מכלל שידע כבר ויש לומר בשלמא רבי אשכחנא בעלמא דבעי ידיעת בית רבו א"כ גבי מקדש וטומאה נמי בעי לה אבל רבי ישמעאל לא אשכחנא בשום דוכתא דבעי ידיעת בית רבו יג] ועוד יש לומר א"כ הוה ליה למימר בהדיא ונעלם מכלל שידע כבר:

מסורת הש"ס

א) שבועות יד., ב) [במשנה שבמשניות איתא ר"ש שזורי ור"ש אומרים וכו' וכן איתא לקמן כ.], ג) [הוריות ה.], ד) שבועות יח: הוריות ה., ה) הוריות ה., ו) ס"י, ז) אחטאה, ח) [ועי' תוס' סנהדרין סב: ד"ה להגביה],

◆

תורה אור השלם

1. אוֹ נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע בְּכָל דָּבָר טָמֵא אוֹ בְנִבְלַת חַיָּה טְמֵאָה אוֹ בְּנִבְלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה אוֹ בְּנִבְלַת שֶׁרֶץ טָמֵא וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא טָמֵא וְאָשֵׁם: ויקרא ה ב
2. אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ וְהֵבִיא אֶת קָרְבָּנוֹ שְׂעִיר עִזִּים זָכָר תָּמִים: ויקרא ד כג

◆

הגהות הב"ח

(א) במשנה שאני אומר מקצת מלאכה עשה וכו' ואינו ידוע אם בשבת: (ב) שם ור' יהושע פוטר א"ר יהודה תמיהני אם פטר: (ג) רש"י ד"ה ואפי' וכו' ודאית הס"ד ואח"כ מ"ה הילוכו בשני כו' בכניסה אחריתי שכח: (ד) ד"ה ורבי יהושע וכו' בגמרא מדכתיב אשר:

◆

מוסף רש"י

רבי שמעון פוטר בזו. דאין כאן באחת מכולן ידיעה ודאית בתחלה, שאף ידיעה תחלה של שביל שני ספיקא היא, שהרי טהר לו מטומאה ראשונה אם הראשון הוא הטמא (שבועות יט.). **פוטר בכולן.** אף בראשונה ולקמן מפרש לה (שם). **ואפילו בקמייתא.** בתמיה, ממה נפשך טמא הוא, קודם שנכנס היה טמא ודאי וידעת ודאי הוה ליה בתחלה (שם יט:). **שכח שהלך בראשון.** ואין כאן אלא מקצת ידיעה (שם). **ת"ק סבר מקצת ידיעה כידיעה דמיא.** ת"ק אליבא דר"ש שפוטר בהזה ושנה ואינו פוטר בראשונה, סבר כיון דטומאת ודאי הוא, אע"ג דאיהו לא ידע לה לכולהו דתיהוי ליה ידיעת ודאי אלא ידיעת ספק, עדיפא היא מהנך ידיעות ספק דהזה ושנה, דהתם ידע ליה לכולה מילתא ואפילו הכי ספק הוא, אבל הכא אי הוה ידע לה לכולה מילתא הוה ליה ידיעה ודאית, הילכך לאו ידיעת ספק היא אלא מקצת ידיעה ודאית ומקצת ידיעה ככל ידיעה, ור"ש בן יהודה אליבא דר"ש סבר לא אמרינן מקצת ידיעה ודאית ככל ידיעה (שם). **ואמאי חייב.** לת"ק פריך (שם). **אדמוקים לה כר' ישמעאל.** מאי דוחקיה למימר דלא בעי האי תנא ידיעה בתחילה, דלמא לעולם בעי וסבירא ליה כרבי דאמר ספק ידיעה כידיעה (שם). **הא קמ"ל.** ריש לקיש (שם). **מגמרא.** הלכה למשה מסיני (שם).

◆

שיטה מקובצת

א] והיזה ושנה וטבל: ב] חייב ואמאי חייב: ג] כידיעה קא סלקא דעתין אות כ' נמחק: ד] מקצת מלאכה עשה: ה] שהוא משום שם אחד: ו] על מה נחלקו (אלא בדבר) [על דבר] כו'. פ"ה כגון ספק (אפה) [קצר] ספק טחן וכן ספק תאנים ספק ענבים וכן נתכוין לזו ועשה זו. תפש לשון דהכי הוא ודאי דמהא מיירי דמתכוין לזו ועשה זו דהא מייתי לה אבל אין זקוק לומר דמיירי כלל בספק (אפה) [קצר] ובספק טחן דמהא לא איירי כלל דודאי זקוקים אנו לפרש מה שפי' דבה דכתיב בקרא בין אחטאת בין אידיעה דלר' יהושע עד שמתכוין לחטא בה ולעת הידיעה ידע במה חטא דבתרוייהו פטר ר"י כדתנן במתני' במילתיה דת"ק דבעי דידע במה חטא ובמילתיה דר"ש עד דמתכוין לחטא בה. תוס': ז] פוטר ותמהני גליון כן גרס רש"י והרגמ"ה והרמב"ם לא גרס כן בפירוש המשנה תיבות אמר ר"ש ל"ש: ח] איכא ידיעת טומאה ועל תיבות ידיעה נרשם עליו קו להורות כי לפ"ד הוא יתר: ט] ידיעת טומאה ודאית: י] אע"ג דידיעת טומאה ודאית: יא] שהוא משום שם אחד: יב] דבעי ידיעת בית רבו אי: יג] רבו מרבי ועוד:

עין משפט נר מצוה

יט א מיי' פי"א מהל' שגגות הל' ו:
ב [מיי' שם הל' א ב]:
כ ג מיי' פ"ב מהל' שגגות הל' ג ופ"ח הל' ה:
כא ד מיי' פ"ח שם הל' ה:

◆

רבינו גרשום

מה אכל: ולרב נחמן חייב דהא איקבע איסורא. דהא היו ב' חתיכות מעיקרא ואחת מהן היתה של איסור: איתיביה רבא לרב נחמן. והא כוי וספק בן ט' וספק נדה לא הוי כל אחת ב' חתיכות ולא מצית למימר איקבע איסורא וחייבין באשם תלוי: השוחט אשם תלוי בחוץ. אשם תלוי ספק הוא אם הוא קודש או חולין שאם אכל חלב הוי אשם קודש ואם שומן אכל הוי חולין. ר' מאיר מחייב להביא אשם תלוי דספק קודש שחט בחוץ אלמא דר' מאיר לא בעי קביעותא דמחייב אפי' בחתיכה אחת: וחכמים פוטרים. דבעו קביעותא: ואמאי א"ל דהא ר' מאיר היא לימא ליה נמי ר' אלעזר היא. אין הכי נמי מצי אמר אלא הא קמ"ל דר' מאיר קאי בשיטת ר' אלעזר. דלא בעי קביעותא לאיסורא: באנו למחלוקת ר' אלעזר וחכמים דפליגי במתניתין דפירקין בתרא לר' אלעזר דאמר מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום מביא קרבן אשם תלוי נמי על זו. ולחכמים דאמרי אין מביאין אשם תלוי אלא על דבר שזדונו א)כרת ושגגתו חטאת הא כיון דאין זדונה כרת דספק שומן היא אין מביאין עליה אשם תלוי לר' אליעזר מאי איריא כי אכלה דמביא אפילו כי לא אכלה נמי מצי מביא דהא תנן ר' אליעזר כו': אמר רב אשי. האי דקתני ואכלה ר' אליעזר דבבא בן בוטא היא: דתנן אלא אמר לו המתן. שלא תביא אשם תלוי: עד שתכנס לבית ספק. עד שתעשה דבר שיש בו ספק חיוב חטאת היינו כגון אכל חתיכת ספק חלב ספק שומן או כיוצא בה והרי אמרו לו היינו ר' אליעזר הילכך קאמר ואכלה דהיינו בית ספק חיוב חטאת והאי דבבא בן בוטא בפירקא בתרא הוא. אמרו עליו על בבא בן בוטא שהיה מתנדב אשם תלוי בכל יום חוץ מאחר יוה"כ יום אחד דיוה"כ מכפר במקום אשם תלוי ואותו יום שאחר יוה"כ יודע הוא בעצמו שאתמול חטא והיום עדין לא חטא. אמר המעון הזה אילו היו מניחין לי הייתי מביא אפי' ביום שאחר יום הכפורים אלא אמר לי המתן כו' כדאמרן: בא ישראל ואכל את הראשון. חייב דבשעה שאכל היו ב' חתיכות: ור' מחייב. דקסבר איקבע איסורא: אכל את הראשונה בשוגג ואת השנייה במזיד חייב. אשם תלוי על הראשונה שבשעת שגגה ב' חתיכות היו: את הראשונה במזיד ואת השניה בשוגג פטור. דבשעת שגגה לא היה אלא חתיכה אחת: ור' מאיר מחייב. מ"מ דמעיקרא היו ב' חתיכות ואיקבע איסורא: והשני לא מן הדין. חייב דהא בשעת אכילתן לא היו ב' חתיכות: אלא שאם אתה אומר פטור השני קבעתה הראשון בחטאת. (שהיו א') [שהוא ודאי] כיון דהשני פטור ש"מ הוא אכל חתיכת השומן וחברו אכל חתיכה של חלב וחייב חטאת ואינו כן שאין יודע איזו אכל. ומני הא סיפא: אי ר' מן הדין ומן הדין הוא. דשני ליחייב דהא אית ליה איקבע איסורא מעיקרא: ואי רבנן. שני אמאי חייב: משום דלא איקבע ראשון בחטאת נימא לשני דפטור איהו חולין לעזרה. דאשם תלוי דידיה נמי הוי חולין דהא איהו פטור מקרבן: אמר רב אשי. האי דקא מייתי שני אשם תלוי דאפילו שלא מן הדין: ב)ר' אליעזר היא דאמר מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום. הואיל (וכך) דבין כך ובין כך מצי מייתי אמרינן ליה לשני אייתי אשם תלוי ואתני. אי אכל ראשון שומן הוא אכל חלב וניהוי ליה האי אשם לכפרה ואי לא נהוי נדבה: ר' אומר אומר אני כשם שמביא חטאת על כל אחת ואחת. כשאכל ספק חלב ואכל וחזר ואכל ספק חלב ונודע לו שספק חלב אכל וחזר ואכל ספק חלב ונודע לו שודאי חלב אכל כיון דבאחרונה היתה ידיעה ודאי מביא חטאת על כל אחת ואחת וכשם שמביא חטאת על כל אחת ואחת כך מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת: כאן שנה ר' ידיעות ספק מחלקות לחטאות. אע"ג דידיעות ראשונות ידיעת ספק הוו כיון דאחרונה ידיעה ודאי והויא הנהו ראשונה דספק מחלקות נמי לחטאות ולהכי קאמר כשם שמביא חטאת על כל אחת ואחת כך מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת: ורבא אמר ידיעת ספק אין מחלקת לחטאות כלל. אלא הכי קאמר הכי קתני כשם שאם היתה לו ידיעה ודאי בעלמא בין כל אחת ואחת מביא חטאת על כל אחת ואחת כך אם היתה לו ידיעת ספק מש"ה מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת: ואת לא תסברא דידיעת ספק מחלקת לחטאות. אלא סבירא לך דידיעת ספק אינה מחלקת לחטאות וחטאת אחת מביא על ידיעה אחרונה ודאית א"כ אמאי מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת והתניא כללו כו': אלא מעתה אכל כזית חלב לפני יוה"כ כזית אחר לאחר יוה"כ בהעלם אחד: ויוה"כ במקום אשם תלוי. כדתנן בפירקין בתרא חייבי אשמות תלויין אחר יוה"כ פטורין וכיון דבמקום אשם תלוי קאי האי יוה"כ הוי כידיעת ספק הכי נמי כיון דאמרת דידיעת ספק מחלקת הכי נמי דמביא ב' חטאות אמאי: הא בהעלם אחד אכילינון. ובהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת: א"ל אביי מאן לימא לן דכי מכפר יוה"כ. במקום אשם תלוי אע"ג דלא מתידע ליה לבעלים ליה דספק אכל הוא דמכפר והכא לא אתידע ליה: א"ל תרארא. עצל: הודע ולא הודע תנן. בפרקין קמא דשבועות שאר חייבי מיתות וכריתות הודע ולא הודע עשה ולא תעשה יוה"כ מכפר אע"ג דלא מיתידע ליה: מה אילו אכל כזית חלב שחרית ביוה"כ וכזית חלב במנחה הכי נמי דמחייב ב' חטאות. (דמייתו) דמקצת יום שבינתים דיוה"כ דמכפר עליה במקום אשם תלוי וליהוי כספק ידיעה בנתים וליחייב ב' חטאות וק"ל דלא דבהעלם אחד הוו: אמר ליה אביי ומנלן דיוה"כ דכל שעה ושעה מכפר דאפילו מקצת יום כלומר דליהוי ידיעת ספק דילמא לא מכפר עד דאיכא כולי יומא בלא חטא: א"ל רבא תרארא. הרי שבאת כו' דאפי' מקצת יום מכפר ולדבריך ליחייב ב' חטאות וכן נמי בין אכילה לשתיה אי איפשר דלא הוה שהות פורתא וכיפר עליה ההיא פורתא דיוה"כ במקום אשם תלוי קאי וקתני אין חייב כו': אמרי כי אמר ר' זירא. ידיעת ספק מחלקת לחטאות לר' כדקאמר כאן שנה ר' והא דקתני אינו חייב אלא חטאת אחת רבנן הוא דלית להו ידיעת ספק מחלקת לחטאות: והא מדסיפא ר' היא דקתני שתה ציר או מורייס פטור. דאינו עשוי לשתיה אלא לטיבול ואינו משיב את הנפש הא שתה חומץ חייב דמשיב את הנפש אלמא רישא נמי ר': אמרי לא סיפא ר' ורישא רבנן. ולא קשיא: אכל היום. מהקדש אכל למחר מהקדש או נהנה מהקדש היום ונהנה למחר או אכל היום ונהנה למחר או למפרע ואפי' מיכן ועד ג' שנים שלא השלים לשוה פרוטה עד ג' שנים: מנין שמצטרפין זה עם זה. לפרוטה ולמעילה ת"ל תמעול מעל ריבה: ואמאי. מצטרפין לחייבו קרבן מעילה הא הוה יוה"כ בנתיים וכיפר עליה יוה"כ במקום אשם תלוי וליהוי כספק ידיעה ונימא דספק ידיעה מחלקת ולא מצטרף איסורא ולא ליחייב קרבן מעילה: אמרי משום הכי מצטרף דלא מכפר עליה יוה"כ דכי מכפר יוה"כ על איסורא על ממונא לא מכפר. ואכל היום ואכל למחר ממונא הוי דמחויב קרן וחומש ואשם וממונא לא מכפר: ואב"א כי מכפר יוה"כ אכולה שיעורא כגון אכל כזית חלב לפני יוה"כ והכא פחות מחצי פרוטה ופחות מחצי זית אכל לפני יוה"כ הילכך לא מכפר: וכן אמר ריש לקיש. כר' זירא ור' יוחנן כרבא: בשלמא לר' יוחנן. דמוקים לה דהוה ליה ר' בברייתא לאשם בחטאות דכשם שמביא חטאת על כל אחת ואחת כשיש ידיעה ודאי בינתיים כך מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת כשיש ספק ידיעה בינתיים: אלא לריש לקיש. דאמר דשנה ר' דידיעת ספק מחלקת לחטאות כדאמרן כשהי' ידיעת ספק בינתיים וידיעה ודאי בסוף חטאת באשם איבעי ליה למיתלא דבספק ידיעות פשיטא לן דמביא אשם תלוי על כל אחת ואחת והכי איבעי ליה למימר כשם שמביא אשם תלוי על כל ספק ידיעה כך מביא חטאת על כל ספק ידיעה כיון דידיעת ודאי היה בסוף הואיל וסבירא ליה דידיעת ספק מחלקת לחטאות קשיא: הלך בראשון ולא נכנס למקדש והלך בשני ואח"כ נכנס למקדש חייב קרבן על כל הטומאה דממה נפשך טמא הוא דבשעתיהם הלך: וכן הלך בראשון ונכנס. למקדש והלך בשני ונכנס חייב נמי דממה נפשך ובטומאת מקדש וקדשיו בעינן ידיעה בתחילה ובסוף והעלם בינתיים דכתיב בהו ונעלם ונעלם והוא ידע: הלך בראשון ונכנס למקדש ואח"כ הוזה. ביום ג' ושנה בשביעי וטבל ואח"כ הלך בשני ונכנס חייב שהרי נכנס ב' פעמים וממה נפשך או בפעם ראשון או בפעם שני טמא היה: ג)ור' שמעון פוטר. שאין שם ידיעה ודאי שאינו יודע באיזו כניסה היה טמא: ר' שמעון בן יהודה פוטר בכולן משום ר' שמעון ואפי' בקמייתא. בחדא כניסה אמאי ממה נפשך ידיעה ודאי של טומאה היא כשנכנס: אמר רבה הכא במאי עסקינן כגון שהלך בראשון ובשעה שהלך בשני שכח שהלך בראשון. ואחר כך נכנס למקדש דהכא מקצת ידיעה היא ולא כולה שכיון שהלך בראשון לא ידע שהוא טמא ודאי וכי הלך שוב בשני ושכח שהלך בראשון ולא ידע שהוא טמא ודאי: דת"ק סבר מקצת ידיעה ככולה ידיעה דמיא וחייב ור' שמעון סבר לא אמרינן מקצת ידיעה ככולה ידיעה ופטור: אמר מר הלך כול' ואמאי חייב הא לא הויא

א) דברי רבינו אלו אינו מובן דלכאורה פשוט דהטעם לרבנן משום דבעינן מלות או דבעינן דיהי' איקבע איסורא אבל הטעם שכתב רבינו משום דלא הוי זדונו כרת תמוה דא"כ בחתיכה משתי חתיכות נמי וע"כ דהכוונה הוא דבעינן שיאכל דבר שעל ודאו איכא כרת והדבר צ"ע. ב) עד כאן שייך לדף י"ח ע"א. ג) עד כאן שייך לדף י"ח ע"ב